

ГОДИШЕН ОТЧЕТ за работата на Фондация НАБИС през 2010 г. (04 януари – 30 декември)

След успешното институционално утвърждаване на ФНАБИС и осигуряването на необходимата софтуерна платформа през 2009 г., в самото начало на 2010 започна същинското изграждане на националната академична библиотечно-информационна система.

I. Работа по проекта НАБИС

За да се конфигурира **софтуерната платформа**, нужна за създаването на библиотечно-информационната мрежа, първоначално бе анализирано състоянието на трите библиотеки учредителки. Впоследствие техните бази данни бяха интегрирани в софтуерните модули SFX/Metalib и Primo. (Сървърите бяха инсталирани и конфигурирани още през първото тримесечие.)

Конфигурацията на модулите премина през следните етапи:

- **SFX/ MetaLib**
 - Инсталиране от Ex Libris;
 - Въвеждане на данни от библиотеките учредителки в SFX;
 - Подготовка и конфигуриране на MetaLib;
 - Стартиране на адаптирането на MetaLib и подготовка на quicksets за ЦБ на БАН, БСУ, БАУБ;
 - *Финализиране* на работата по двата продукта (25.03) и добавяне на quicksets в MetaLib за БСУ.

- **Primo**
 - Инсталиране от Ex Libris;
 - Системен анализ и конфигуриране съгласно особеностите и изискванията на всяка от трите библиотеки;
 - Подготовка на изходи към Primo от библиографските бази данни на трите библиотеки и тестване;

- Интегриране на библиографските бази данни на трите библиотеки – над 500 000 записа – в Primo;
 - Успешно тестване на търсенето в Primo (юли);
 - Системно изучаване на продукта;
 - Обновяване на данните на трите библиотеки и събиране на данни от асоциираните библиотеки;
 - Тестване на библиографски записи на НБУ.
- **DigiTool**
 - Инсталиране от Ex Libris;
 - Конфигуриране за нуждите на ЦБ и БСУ;
 - Създаване на първите дигитални обекти в модула – 1 старопечатна книга и 2 възрожденски периодични издания от фондовете на ЦБ – и интегрирането им.
 - **ALEPH**
 - Инсталиране от Ex Libris;
 - Работа по изходите от Aleph към Primo;
 - Системно изучаване на продукта;
 - Подготовка и конфигуриране на версия 20 на Aleph500;
 - Събиране на сигнатури.

През 2010 г. работата по софтуерната платформа стриктно следваше планираната схема. Малко забавяне бе допуснато единствено по ALEPH модула, който обаче е най-добре познат на екипа на НАБИС поради многогодишна работа с него в ЦБ.

Освен по софтуерната платформа бяха направени и подобрения в **офис инфраструктурата на ФНАБИС**:

- Инсталиране и конфигуриране на мейлсървъра;
- Конфигуриране на вътрешна компютърна мрежа;
- Конфигуриране на бекъп на сървърите;
- Настройка на софтуера за телефонната централа;
- Изготвяне на имидж файл и инсталиране на софтуер на компютрите за обучение.

Основна цел на проекта е изграждането на **своден онлайн каталог НАБИС**. През годината беше постигнат съществен напредък в това отношение. В първия етап от неговото функциониране, съгласно плана, той включва

библиографски записи само на библиотеките учредителки. Каталогът е отворен за потребители от м. септември и работи успешно.

През четвъртото тримесечие на 2010 г. бяха установени първите контакти, целящи разширяване на каталога. Стратегията на ФНАБИС е да организира сътрудничество с организации, които до момента обслужват информационно водещи академични библиотеки.

1) Започнаха разговори с двете **български софтурени фирми**, които са разработили и поддържат широко използван у нас библиотечен софтуер. Сътрудничеството с тях предполага интегриране на вече събрана от фирмите библиографска информация в Сводния каталог НАБИС.

- Primasoft и Softlib:
 - Предварителни разговори за съвместна работа и присъединяване на техния онлайн каталог „Регина“ (с библиографски записи от обществените библиотеки в България) към Сводния каталог НАБИС;
 - Успешен тест на библиографски записи на PrimaSoft и интегрирането им в Primo.
- PC-TM, създател на програмния пакет АБ, широко използван от университетските библиотеки в България:
 - На няколко срещи бяха обсъдени възможностите за бъдещо сътрудничество и за интегриране на тяхната база данни в Сводния каталог НАБИС;
 - Успешен тест на библиографски записи от базата на PC-TM и интегрирането им в Primo.

2) **OCLC**

След кореспонденция относно обмена на библиографски данни през първото тримесечие и среща в края на май се обмисля сключване на договор за използване на библиографски данни.

II.

Асоциирано членство

През първата половина на 2010 г. бе отделено значително внимание на схемата за привличане на асоциирани членове на ФНАБИС. Тази задача се

разглежда като приоритетна за проекта. На няколко свои заседания СД формулира принципите за асоцииране (със съответен рамков договор), както и неговите организационни и финансови аспекти. Започнаха първите предварителни разговори с определени академични институции в България.

Към края на 2010 г. са сключени три договора за асоциирано членство, а именно с:

- Висше училище по застраховане и финанси;
- Нов български университет;
- Съюз на архитектите в България.

Разговори за асоцииране са водени с още няколко институции:

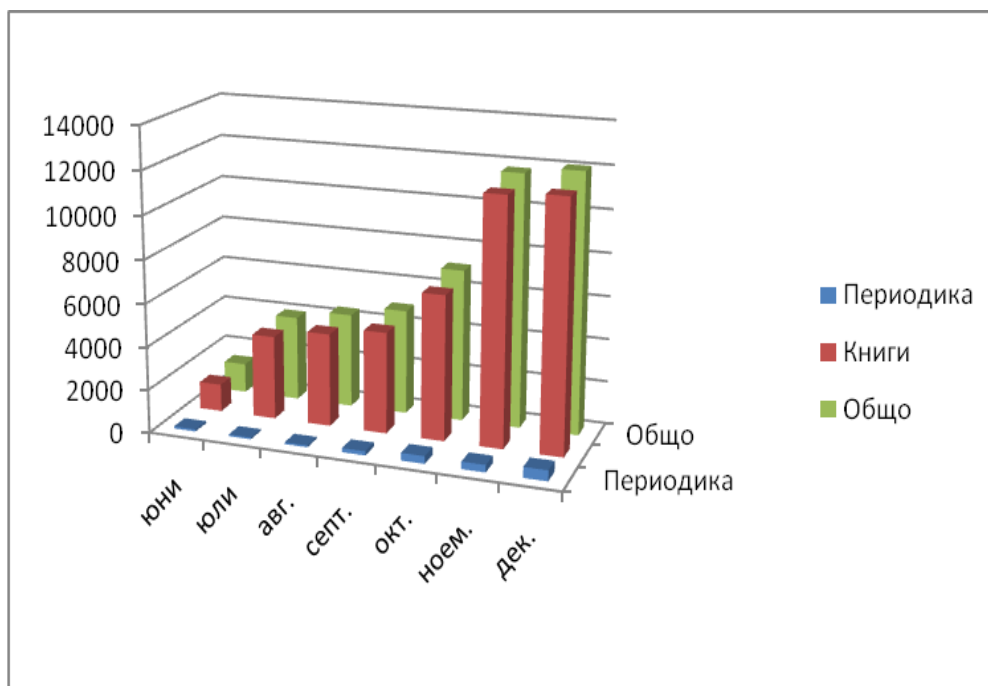
- Пловдивски университет;
- Централна медицинска библиотека;
- Институт за пазарна икономика;
- Център за академични изследвания;
- Американски изследователски център;
- Министерство на външните работи.

Предвид особения статут и значение на Националната библиотека „Св.св Кирил и Методий“, с нейното ръководство неколкратно бяха обсъждани възможностите за сътрудничество. Към края на 2010 г. са много по-ясно очертани перспективните области и задачи, по които през 2011 г. ще започне конкретна съвместна работа.

III Ретроконверсия

При активен интерес и подкрепа от страна на Фондация „Америка за България“ ретроспективната конверсия беше определена като една от важните задачи на ФНАБИС. Работата започна през първото тримесечие на 2010 г. с учредяване на работна група за координиране на тази дейност. В рамките на второто тримесечие бе одобрен план за ретроконверсия на фондовете на библиотеките учредителки, който започна да се изпълнява през юни 2010 г.

Броят ретроконвертирани библиографски записи се увеличаваше с всеки месец, както се показва на следната графика:

Към края на 2010 г. трите институции са ретроконвертирали общо 45 468 записа.

Важна стъпка в сътрудничеството с Националната библиотека в тази област бе изготвянето на предварителен проект за ретроконверсията в НБКМ.

IV. Обучение

В рамките на 2010 г. в офиса на ФНАБИС се проведеха въвеждащите обучителни курсове по всички софтуерни продукти на Ex Libris:

- Двудневен курс по **MetaLib** за представители на трите библиотеки учредителки (16-17.02);
- Двудневен курс по **SFX** за представители на трите библиотеки учредителки (18-19.02);
- Двудневен курс по **DigiTool** за представители на трите библиотеки учредителки (25-26.03);
- Двудневен курс по **Primo** за представители на трите библиотеки учредителки (29-30.06);

- Четири курса по **ALEPH** за екипа на НАБИС (по един за всеки отделен модул на ALEPH):
 - модул за обслужване на читатели (16-18.11)
 - модул за междубиблиотечно заемане (22-23.11)
 - модул за принтиране (24-25.11)
 - модул за комплектуване и периодика (6-7.12)

Освен това екипът на ФНАБИС беше допълнително обучен онлайн на:

- четири курса по **DigiTool** (13,18,20.05 и 23.07);
- курс по **SFX** (01.10).

На среща с представител на ББИА беше обсъдено координирането на образователната дейност по проектите на ББИА и на ФНАБИС.

V.

Библиотечни формати

Продължи работата по превод и редакция на документацията, свързана с формат **MARC 21** и по осигуряване на свободен достъп на българската библиотечна общност до нея. Резултатите в тази насока са:

- До края на май и двете базисни за формата брошури бяха публикувани на уебсайта на Фондацията. Още през юни Конгресната библиотека на САЩ добави линк към тях в списъка на преводите на MARC формата (<http://www.loc.gov/marc/translations.html>). През септември беше публикувана актуализация на „Увод в MARC формата за нормативни записи“.
- През април започна превода на *MARC 21 Format for Bibliographic Data* и до края на май беше преведена близо ¼ от него. Преводът беше временно преустановен поради по-неотложни дейности във Фондацията.
- Идеята за речник на библиотечните термини, който да улесни разбирането на MARC 21 формата, беше усложнена. Прие се да бъдат създадени три речника и те да бъдат публикувани в началния си вариант на сайта на ФНАБИС:
 - Многоезичен онлайн речник на термини, използвани в MARC 21;
 - Учебен речник за библиотекари;
 - Някои съкращения.

Работата по речниковите статии (създаване, редакция, структуриране и пр.) продължаваше през цялата година и своевременно се отразяваше в онлайн публикацията.

VI. Публичност

През 2010 г. ФНАБИС направи важни стъпки в утвърждаването си сред професионалната общност и в публичното пространство.

Най-значимото събитие в това отношение бе проведеният на 23-24 септември 2010 г. **международен форум** „Интегриране на българските библиотечни ресурси. НАБИС: порталът към академичните библиотеки в България“. Той бе проведен с неоеценимото съдействие на Фондация „Америка за България“, която осигури адекватното финансиране и присъствието на експерти от световна величина.

На форума ФНАБИС бе официално представена пред българската общественост. Демонстрирано бе функционирането на Сводния каталог НАБИС, който след форума стана свободно достъпен за потребителите.

Лекторите от Съединените щати, Великобритания, Германия и България обсъдиха глобални тенденции в интегрирането на библиотечните ресурси както и библиотечните политики в различните държави пред аудитория от над 200 библиотекари, компютърни специалисти и учени, които взеха активно участие в дискусиата.

Форумът и дейността на ФНАБИС през годината бяха широко отразени чрез презентации и отзиви в чужбина и в страната, интервю на изпълнителния директор на ФНАБИС и 8 статии за Фондацията в престижни български и чуждестранни издания.

През 2010 г. беше активиран **уебсайта** на Фондацията. Той непрекъснато се актуализира и допълва с новини и друга релевантна информация.

VII. Управление

През 2010 г. ФНАБИС бе ръководена в стриктно съответствие с приетите от Съвета на учредителите и Съвета на директорите правила и процедури.

Най-важната институционална стъпка бе учредяването на **Съвет на експертите към ФНАБИС**. Той ще осигурява професионална и обществена подкрепа на проекта, ще предоставя експертни оценки на ръководството на ФНАБИС и ще подпомага обосноваването на определянето на приоритетите при избора на технологии и стандарти.

Благодарение съдействието на К. Форцхаймер, за членове на Съвета на експертите бяха привлечени ръководители на три от най-престижните световни библиотеки: Конгресната библиотека на САЩ, Бодлеанската библиотека в Оксфордския университет и Харвардската библиотека. Първата среща на Съвета на експертите със Съвета на директорите се проведе на 23 септември 2010 г. Навременността и полезността на този консултативен орган бе напълно потвърдена при провеждането на Международния форум на ФНАБИС.

Сред приетите през 2010 г. **документи**, свързани с изграждането на национална академична библиотечно-информационна система, по-важни са следните:

- Рамков договор за асоциирано членство към Фондация НАБИС;
- Устав на Съвета на експертите на ФНАБИС;
- Статут и задачи на работна група за изготвяне на обща методика за ретроконверсия и дигитализация на фондовете на библиотеките, включени в проекта НАБИС.

Утвърдени бяха вътрешни правила на Фондация НАБИС за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма.

В съответствие с решенията на Съвета на учредителите, приети на заседанието му през март 2010 г., бяха направени съдебна пререгистрация на ФНАБИС и промяна на устава на ФНАБИС.

През 2010 г. бяха проведени осем **заседания на Съвета на директорите** както и две **заседания на Съвета на учредителите** – едно редовно и едно извънредно (за избор на нов член на СД от АУБ).

Всички месечни и тримесечни **отчети** бяха своевременно подготвяни и предоставяни на СД и на ФАБ.

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

www.nalis.bg

1142 София, ул. „6-ти септември“ № 51
e-mail: office@nalis.bg

Бяха проведени съответните **процедури**, свързани с доставка на оборудване (покупка на рутер, сървъри и UPS, 2 екрана, 10 компютъра, 10 операционни системи, СОТ в залата за обучение и залата на СД) и с дейността на ФНАБИС (сключване на договор с фирма по трудова медицина; сключване на договор за застраховка на Фондацията; регистрация на ФНАБИС като администратор на лични данни).

3 януари 2011 г.

Изготвила:

Е. Дикова – мениджър проект